

podstvo nad primorskim gradovima dalmatinskim, a pridržavši pod svojom vlasti svu ostalu Hrvatsku zemlju.¹⁾

Dok su se ti događaji zbivali na našem moru, Hrvati, ako nisu bili prisiljeni da pomažu Franke, bili su samo nijemi njihovi gledaoci. Hrvati su naime stenjali pod franačkim igom sve dotle, dok radi diobe carstva (817.) njegova moć nije počela malaksavati. Sada se i Hrvati odlučise, da stresu sa sebe tuđinski jaram.

Veliki taj rat za oslobođenje, o kojemu nam i franački i grčki pisci ostaviše iscrpljivih vijesti, trajao je više godina, isprepleten svakojakim najtragičnijim događajima. Te su borbe donijele konačno (830. g.) Hrvatima slobodu; ali, *podučeni gorkim iskustvom, ne bijahu više pocijepani po rodovima i banovinama, nego sabrani*, čini se, u dvije skupine, a svaka je imala na čelu svoga kneza. Tada je hrvatska obala s otocima čitava dospjela pod jednoga vladara. To bijaše sad t. zv. Bijela Hrvatska, pa se njezina mornarica odmah javlja na pozornici historije.

Krvavo se kolo s Mlečanima odmah zaigralo. Nije nemoguće, da se je Venecija kruto zamjerila Hrvatima u njihovu ratu za oslobođenje, jer je držala s Francima. U tome krvavom pokretu protiv Venecije čini se, da su najbrojniji bili Neretvani, jer se čita, da su oni prvi oplijenili više mletačkih brodova. Ako je pak vjerovati mletačkim kroničarima, nisu se oni zadovoljili samo tim plijenom u hrvatskim vodama, jer ti kroničari zabilježiše,

¹⁾ Documenta, pag. 315.